

ODALARIMIZIN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK YOLCULUĞU

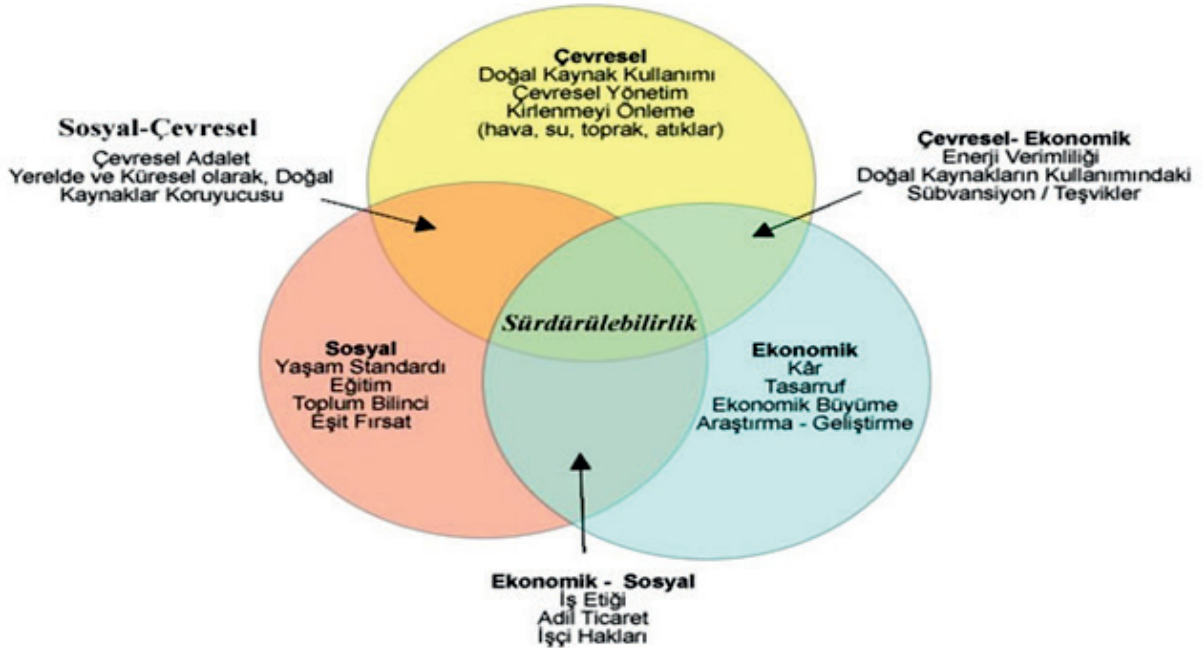
Gülsemin Ayyıldız
EMO Bursa Şubesi

“Sürdürülebilir Kalkınma” tanım olarak; bugünün ihtiyaçlarını, gelecek nesillerin kendi ihtiyaçlarını karşılama yeteneğinden ödün vermeden karşılayan kalkındır. (Our Common Future, Brundtland Commission, 1984)

Günümüzde kabul gören genişletilmiş hali le de; “Çevresel, ekonomik ve sosyal sistemlerin uzun vadeli dengede tutularak, doğal kaynakların ko-

runduğu, ekonomik refahın sağlandığı ve sosyal adaletin gözetildiği bir kalkınma modelidir.”

II.Dünya Savaşı’ndan sonra meydana gelen hızlı yapılanma, teknolojik gelişim, endüstriyel gelişim, kontrolsüz nüfus artışı, göz ardı edilen ekolojik sistem ve aşırı tüketim ile kontrolsüz bir kalkınma süreci oluşmuş, bu durum 1980’lerde milletler üstü bir yaklaşım ihtiyacı gerektirmiştir.

Tüm dünyada açlık ve yoksulluğa son vermek, iklim değişikliği ile mücadele etmek, toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamak, nitelikli eğitimi, sorumlu üretim ve tüketimi yaygınlaştırmak gibi 17 ana başlıktan oluşan sosyal, kültürel ve ekolojik meselelerin çözümüne odaklanan Birleşmiş Milletler Kalkınma Hedefleri Ocak 2016’da yürürlüğe girmiştir.

TMMOB VE EMO’DA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK ÇALIŞMALARI

Sürdürülebilirlik Kalkınma Amaçları; emekten ve halktan yana adımlar atarak ülkenin daha refah olması amacını güden TMMOB için aslında çok uzak hedefler değildir. TMMOB’ye bağlı diğer odalarda olduğu gibi EMO’nun da “Yenilebilir Enerji Kaynakları” vb. Çalışmaları, hem hayatı kolaylaştırdığı hem de ekonomik ve çevresel kazanımlar sağladığı için sürdürülebilir çalışmalara örnek olabilir. Fakat bu çalışmaların tam olarak sürdürülebilir kalkınma olarak nitelendirilmesi için yukarıdaki görselde görüldüğü üzere çevresel ve ekonomik bileşenler dışında sosyal bileşenleri de kapsamı gerektiği göz ardı edilmemelidir. Ayrıca odalarımız yaptıkları tüm projelerinde sürdürülebilirlik bir bakış açısı sergilerken hem üyelerini bu konuda bildilendirerek güçlendirmeli hem de yapılan tüm işleri sürdürülebilirlik konusunda periyodik olarak değerlendirmelidir. Bu bilgilendirmeler sürdürülebilirliğin sürekli iyileşmesi adına önemlidir.

Günümüzde kurumların ve şirketlerin bir çoğu “Sosyal Sürdürülebilirlik” kapsamında da incelenmektedir. Bu açıdan incelediğimizde gerek TMMOB’nin gerekse EMO’nun düşük katılımlı anket sonuçlarının iç açıcı olmadığı; gençler, kadınlar, engelliler ve emekliler yada tüm üye profili yönüyle “kadın”, “erkek”, “meslek” sayıları ölçümünden başka güvenli ve güncel veriler oluşturulmadığı, takibinin yapılmadığı görülmektedir. (kaynak:1,2,3).

Sürdürülebilir EMO İçin Yol Haritası

1 | EŞİTLİK VE ADALET

Yaşa, cinsiyete, engelliliğe, ırka, etnik kökene, dine, ekonomik ya da başka bir statüye bakılmaksızın herkesin güçlendirilmesi ve sosyal, ekonomik ve siyasi olarak kapsanmasının desteklenmesi ve bunların uygulanabilir hale getirilmesi kurumsal sürdürülebilirliğin temel unsurlarındandır.

Bu bağlamda iş hayatında görülen güvencesiz ve esnek çalışma modellerinin kadın mühendisleri orantısız şekilde etkilemesi sürdürülebilirlik açısından çözüm gerektiren bir meseledir. Ayrıca kurumsal barikatlar, cam tavan etkileri ve toplumsal kalıp yargılarla örgütsel anlamda mücadele edilmeli; kapsayıcı örgüt kültürü güçlendirilmelidir. Genç mühendislerin ve işsiz üyelerin mesleki yaşamdaki adil konumlanışı da desteklenmelidir.

2 | TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ YAKLAŞIMI

Sürdürülebilir kalkınmanın temel amaçlarından birisi de “Kadınların siyasi, ekonomik ve sosyal hayatın karar verme süreçlerine tam ve etkin bir biçimde katılımlarının ve kadınlara karar verme mekanizmalarında, her düzeyde lider olabilmeleri için eşit fırsatlar tanınmasının güvence altına alınması” dır.

TMMOB başta kendi üyeleri olmak üzere tüm mühendislere verilecek eğitimleri “Toplumsal Cinsiyet Eşitliği” temelli vererek kurum ve kuruluşlardaki cinsiyete dayalı eşitsizliklere çözümler oluşturabilir.

3 | KATILIM, DEMOKRATİK YÖNETİM VE ÖRGÜTLÜLÜK

Demokratik katılımın güçlendirilmesi, komisyonlarda eşit temsile dayalı yapıların kurulması gerekmektedir. Genç, kadın ve öğrenci örgütlenmeleri sürdürülebilir bir oda yapısının geleceğini belirler.

Katılımcı dijital platformlar, karar alma süreçlerine daha fazla üyenin aktif katılımını sağlayacak şekilde geliştirilmelidir. Şeffaf seçim süreçleri de sürdürülebilir yönetim için kritik önem taşır.

4 | TOPLUMSAL REFAH, KAMU YARARI VE ERIŞİLEBİLİR HİZMET

Afet risk yönetimi, enerji yoksulluğu, kent güvenliği ,engelli bireylerin mesleki hizmetlere erişebilirliği gibi konular toplumsal refahın teknik boyutlarını oluşturur. EMO'nun diğer tüm odalarla birlikte toplumsal refaha yönelik yaptığı çalışmaların sosyal sürdürülebilirlik alanında da güçlendirilmesi için çalışmalar yapılmalıdır.

5 | EĞİTİM, BİLİM VE TEKNOLOJİK YETKİNLİK

Mesleki gelişim programları mühendislerin hızla değişen teknolojiye uyum sağlaması için kritik öneme sahiptir.

Yapay zeka, dijital dönüşüm ve otomasyon alanlarında uzmanlaşma, oda eğitimlerinin merkezine alınmalıdır.

Hem kadın mühendisler hem de genç mühen-

disler açısından sürdürülebilir kariyer modelleri sağlayan üniversite-sanayi-oda işbirliği artırılmalıdır.

6 | KÜLTÜR, TOPLUMSAL BELLEK VE ETİK DEĞERLER

TMMOB'nin etik ilkeler ve meslek kültürünü görünür kılması ve toplumsal belleğini güçlendirmesi sürdürülebilir kurumsal kimliğin sürekli iyileştirilmesi için gereklidir. Etik ilkeler yalnızca meslek uygulamalarını değil örgüt içi ilişkilerin de düzenlenmesinde etkili olacaktır.

Bilimsel düşünce ve toplumsal sorumluluk kurumsal sürdürülebilirlik kültürünün temelidir.

7 | SOSYAL KAPSAYICILIK VE KIRILGAN GRUPLARIN DESTEKLENMESİ

Kadın mühendisler, genç mühendisler ve engelli üyeler, kapsayıcı politikaların merkezinde daha çok yer almalıdır.

Erişilebilir dijital platformlar ve fiziksel mekan tasarımları sürdürülebilir eşitlik için gereklidir. TMMOB'ye bağlı diğer Odaların ve EMO'nun yerleşim alanları sürdürülebilir amaçlara uygun inşa edilmeli ya da revize edilmelidir.

Sosyal destek mekanizmaları, dayanışmanın kalıcı bir bileşeni haline getirilmelidir.

8 | ÖLÇÜMLEME VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK GÖSTERGELERİ

- Yönetim kademelerinde kadın temsili oranları.

- Eğitim ve seminerlere katılım verileri.
- Dijital platformlara erişim istatistikleri.
- Kamu yararı raporları ve teknik açıklamaların yıllık sayısı.
- Genç mühendis katılım düzeyleri.
- Gönüllü çalışma oranları.
- Kadın Çalışma Grubu sayıları.

Yukarıda belirtilen göstergeler sürdürülebilir kalkınma hedeflerinin sürekli iyileştirilmesi noktasında önemlidir.

ÖZETLE;

1. Sosyal Sürdürülebilirlik TMMOB'nin ve EMO dahil tüm alt oda birimlerinin demokratik, eşitlikçi ve toplum yararını önceleyen yapısının temelini oluşturmalıdır.
2. Kadın mühendislerin güçlendirilmesi, dijital dönüşümün hızlandırılması ve eşitlikçi yönetim mekanizmalarının kurulması sosyal sürdürülebilirliğin ön koşuludur.
3. Toplumsal cinsiyet eşitliği olmadan sürdürülebilir bir gelecek inşa etmek imkansızdır. Kadın mühendislerin eğitime, bilime, yönetime ve ekonomik yaşama tam ve eşit katılımı, sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşmanın temel anahtarı olarak görülmelidir.
4. Gençlerin, engellilerin, emeklilerin üyelik ve meslek devamlılıkları için projeler üretilmeli bütünsel tutum içinde olunmalıdır.
5. TMMOB'nin tüm üyeleri yönüyle sürdürülebilirliğin sosyal kriterleri sağlanmalı, düzenli periyotlarla ölçülmeli, grafik ve infografiklerle son durum tüm üyelerle paylaşılmalı ve yapılacak iyileştirmeler ile kurum kültürünün devamlılığı sağlanmalıdır.

KAYNAKLAR:

- 1- *Istanbul MMO Türkiye'de Yaşayan Mühendisler Araştırması-2025*
- 2- *EMO Merkez Küresel Krizin Etkileri EMO Üyelerinin İstihdamı Araştırması-2010*
- 3- *EMO Merkez Krizin EMO Üyesi Mühendislerin Yaşamına Etkileri-2019*
- 4- *10.7.2002 Tarih ve 24811 sayılı Resmi Gazete. TMMOB DİSİPLİN YÖNETMELİĞİ - MD:3'e 16.9.2021 tarihinde yapılan ekleme*
- 5- *TMMOB MESLEKİ DAVRANIŞ İLKELERİ*
- 27-28-29 Mayıs 2004 tarihinde yapılan TMMOB 38. Olağan Genel Kurulu'nda kabul edilerek yürürlüğe giren Mesleğe ve Meslektaşına Karşı Sorumluluklar maddesi
- 6- <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2017/12/20171223-3.htm>
- 7- <https://turkiye.un.org/tr/sdgs>